



มงคลที่ ๒๖

กาเลน ฌมฺมสุสวนิ : ฟังธรรมตามกาล

ประพันธ์ นึกกระโถก
น.ธ.เอก,ป.๑-๒,พร.บ.,M.A.

————— ❁ —————

การฟังธรรม นิตี มีอานิสงส์
ให้เห็นตรง เห็นชัด ตัดสงสัย
จึงควรที่ จะได้ฟัง อย่างตั้งใจ
ก็จะได้ ความดี มีแก้ตน
สิ่งใด ไม่เคยฟัง จะได้ฟัง
ขอให้นั่ง ตั้งใจรับ อย่าสับสน
จิตผ่องใส ได้ปัญญา มีมิตมน
ทำให้พ้น จากความทุกข์ ถึงสุขเอย

การฟังธรรมตามกาล คือ การขวนขวายหาเวลาไปฟังธรรม ฟังคำสั่งสอนจากผู้มีธรรมะ เพื่อยกระดับจิตใจและสติปัญญาให้สูงขึ้น โดยเมื่อฟังธรรมแล้วก็น้อมนำเอาคุณธรรมมาเป็นกระจกสะท้อนดู

ตนเองว่า มีคุณธรรมนั้นหรือเปล่า จะปรับปรุงคุณธรรมที่มีอยู่ให้ดียิ่งๆขึ้นไปได้อย่างไร เช่นเมื่อฟังธรรมเรื่อง ความกตัญญูแล้ว ก็สำรวจดูว่าเรามีความกตัญญูไหม มีมากน้อยเพียงไร จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไรจึงจะดี

กาลที่ควรฟังธรรม

๑. วันธรรมสวนะ คือวันพระ
๒. เมื่อจิตถูกวิตกครอบงำ คือเมื่อจิตขุ่นมัว เศร้าหมอง ฟุ้งซ่าน คิดไม่ดี ก็ให้เร่งฟังธรรมจะเวลา เข้า สาย บ่าย เย็น วันโกน วันพระ ก็ได้
๓. เมื่อมีผู้รู้มาแสดงธรรม

คุณสมบัติของผู้ฟังธรรมที่ดี

๑. ไม่ลบหลู่คุณท่าน คือดูถูกว่าพระยังเด็กไม่มีความรู้ความสามารถ
๒. ไม่คิดแข่งดี ไม่ยกตนข่มท่าน เช่นถึงท่านจะเป็นพระแต่เราก็จบปริญญาตรี โท เอก มาแล้ว รู้จักโลกมากกว่า แกรมอายุมากกว่า
๓. ไม่จับผิด ไม่มีจิตกระด้าง
๔. มีปัญญา คือ รู้จักพิจารณาไตร่ตรองตามธรรมที่ได้ยิน จึงจะเข้าใจธรรมได้อย่างรวดเร็วแตกฉาน
๕. ไม่ถือว่าเข้าใจในสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ

อุปนิสัยจากการฟังธรรม

อุปนิสัย หมายถึง ความประพฤติ ความเคยชินที่ติดตัวเรามา และจะติดตัวเราไปเป็นพื้นใจในภายหน้า การฟังธรรมจะทำให้เกิดความคิดที่เป็นทุนหรือเป็นพื้นอยู่ในใจเรา แล้วเป็นเครื่องหนุนให้เราความ เจริญรุ่งเรือง และเข้าใจธรรมได้ง่าย ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า “ ผู้ที่หมั่นฟังธรรมแล้วพยายามศึกษาทำความเข้าใจ ถึงไม่เข้าใจก็พยายามจำ จะได้รับอานิสงส์ 4 ประการ” คือ

๑. เมื่อละโลกนี้ไป ย่อมเกิดในเทวโลก มีปัญญารู้ธรรมได้รวดเร็วสามารถระลึกถึงธรรมได้ด้วยตนเอง และปฏิบัติตามธรรมนั้น บรรลุผลนิพพานได้เร็ว
๒. เมื่อละโลกนี้ไป ย่อมเกิดในเทวโลก เมื่อมีพระภิกษุผู้มีฤทธิ์ขึ้นไปแสดงธรรม ก็จะระลึกถึงธรรมได้ และบรรลุผลนิพพานได้เร็ว
๓. เมื่อละโลกนี้ไป ย่อมเกิดในเทวโลก แม้ไม่มีพระภิกษุผู้มีฤทธิ์ขึ้นไปแสดงธรรม แต่เมื่อได้ฟัง เทพบุตรแสดงธรรม ก็จะระลึกถึงธรรมได้ และบรรลุผลนิพพานได้เร็ว
๔. เมื่อละโลกนี้ไป ย่อมเกิดในเทวโลก แม้ไม่มีพระภิกษุผู้มีฤทธิ์หรือเทพบุตรมาแสดงธรรม แต่เมื่อ ได้ยินคำตักเตือนจากเพื่อนเทพบุตรด้วยกัน ก็สามารถระลึกถึงธรรมได้ และบรรลุผลนิพพานได้เร็ว

พวกเราที่สวدمนต์ทำวัตรเช้าเย็นกันบ่อยๆ แม้ยังไม่เข้าใจความหมายของคำบาลี แต่ก็ไม่ได้เสียเวลา เปล่าเพราะอย่างน้อยก็ทำให้เกิดความสงบทางใจและเกิดความคุ้นเคยในสำเนียงภาษาธรรมะ ภาพเบื้องหน้าได้

ยินใครสวตมนต์ก็อยากเข้าใกล้ ได้ยินใครพูดธรรมะก็อยากเข้าใกล้ ทำให้มีโอกาสได้ฟังธรรม ฟังแล้วก็เข้าใจได้ง่าย เพราะมีอุปนิสัยพินิจมาแต่เดิมแล้ว ทำให้บรรลุผลนิพพานได้เร็ว

อานิสงส์การฟังธรรมตามกาล

ปณฺธิเม ภิกฺขเว อานิสฺสา ฌมฺมสฺสวเน

กตฺเม ปณฺจ อสฺสุตฺตํ สุณฺนาติ สุตฺตํ ปรีโยทฺเพติ

กงฺจํ วิหนฺติ ทิฏฺฐิ อฺชฺช กโรติ จิตฺมสฺส ปสฺสีทติ

อิเม โข ภิกฺขเว ปณฺจ อานิสฺสา ฌมฺมสฺสวเนติ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อานิสงส์ในการฟังธรรม ๕ ประการเป็นไฉน?

คือ ผู้ฟังย่อมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง ๑

ย่อมเข้าใจชัดสิ่งที่ได้ฟังแล้ว ๑

ย่อมบรรเทาความสงสัยเสียได้ ๑

ย่อมทำความเห็นให้ตรง ๑

จิตของผู้ฟังย่อมผ่องใส ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อานิสงส์ในการฟังธรรม ๕ ประการนี้แล